

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul V — Nr. 177

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 26 iulie 1993

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
59	— Lege pentru modificarea Codului de procedură civilă, a Codului familiei, a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 și a Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi	1—15
138	— Decret cu privire la promulgarea Legii pentru modificarea Codului de procedură civilă, a Codului familiei, a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 și a Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi	15

L E G I Ș I D E C R E T E

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

**pentru modificarea Codului de procedură civilă, a Codului familiei,
a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 și a Legii nr. 94/1992
privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Codul de procedură civilă se modifică și se completează după cum urmează :

1. Cartea I se va denumi „Competența instanțelor judecătorești“.

2. Titlul I „Competența după materie“ din cartea I va avea următorul cuprins :

„Art. 1. — Judecătoriile judecă :

1. în primă instanță, toate procesele și cererile, în afară de cele date prin lege în competența altor instanțe ;

2. plângerile împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și ale altor organe cu astfel de activitate, în cazurile prevăzute de lege ;

3. în orice alte materii date prin lege în competența lor.

Art. 2. — Tribunalele judecă :

1. în primă instanță :

a) procesele și cererile în materie comercială cu excepția celor al căror obiect are o valoare de până la 10 milioane lei inclusiv ;

b) procesele și cererile privind drepturi și obligații rezultând din raporturi juridice civile, al căror obiect are o valoare de peste 150 milioane lei ;

c) procesele și cererile în materie de contencios administrativ, în afară de cele date în competența curților de apel ;

d) procesele și cererile în materie de creație intelectuală și de proprietate industrială ;

e) procesele și cererile în materie de expropriere ;

f) cererile pentru încuviințarea adopțiilor ;

g) cererile privind punerea sub interdicție, declararea dispariției și declararea morții ;

h) cererile privitoare la nulitatea căsătoriei, nulitatea sau desfacerea adopției și cele pentru decăderea din drepturile părintești ;

i) cererile pentru repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare săvârșite în procesele penale ;

j) cererile pentru recunoașterea, precum și cele pentru încuviințarea executării silite a hotărârilor date în țări străine ;

2. ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în primă instanță ;

3. ca instanțe de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în ultimă instanță ;

4. în orice alte materii date prin lege în competența lor.

Art. 3. — Curțile de apel judecă :

1. în primă instanță, procesele și cererile în materie de contencios administrativ privind actele de competență autorităților administrației publice centrale, ale prefecturilor, ale serviciilor publice descentralizate la nivel județean, ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, ale autorităților publice județene și a municipiului București ;

2. ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în primă instanță ;

3. ca instanțe de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în apel, precum și în alte cauze prevăzute de lege ;

4. în alte materii date prin lege în competența lor.

Art. 4. — Curtea Supremă de Justiție judecă :

1. recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege ;

2. recursurile în interesul legii ;

3. recursurile în anulare ;

4. în orice alte materii date prin lege în competența sa.

Art. 4¹. — Competența ce revine instanțelor judecătorești în legătură cu arbitrajul reglementat de cartea IV aparține instanței care ar fi fost competentă să soluționeze litigiul în fond, în lipsa unei convenții arbitrale.“

3. Articolul 8 alineatul 2 va avea următorul cuprins :

„Când mai multe judecătorii din circumscripția aceleiași tribunal sunt deopotrivă competente, cererile în care figurează persoanele arătate la alin. 1 se introduc la judecătoria din localitatea de reședință a județului, iar în Capitală, la judecătoria sectorului 4.“

4. La articolul 22, după alineatul 3 se introduce următorul alineat :

„Există conflict de competență, în sensul art. 20, și în cazul în care el se ivește între instanțe judecătorești și alte organe cu activitate jurisdicțională. În acest caz, conflictul de competență se rezolvă de instanța judecătorească ierarhic superioară instanței în conflict, dispozițiile art. 21 fiind aplicabile.“

5. Articolul 27 punctul 2 va avea următorul cuprins :
„2. când el este soț, rudă sau afin în linie directă ori în linie colaterală, până la al patrulea grad inclusiv; cu avocatul sau mandatarul unei părți sau dacă este căsătorit cu fratele ori sora soțului uneia din aceste persoane ;“

6. Articolul 45 alineatul 1 va avea următorul cuprins :

„Ministerul Public poate introduce orice acțiune, în afară de cele strict personale și să participe la orice proces, în oricare fază a acestuia, în cazurile în care este necesar pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale minorilor și ale persoanelor puse sub interdicție, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.“

7. Articolul 94 va avea următorul cuprins :

„Art. 94. — Când comunicarea actelor de procedură nu se poate face din cauză că s-a dărâmat clădirea, a devenit de nelocuit sau din alt motiv asemănător, agentul va depune actul la greșta instanței, care va înștiința din timp partea despre această împrejurare, dispozițiile art. 95 fiind aplicabile în mod corespunzător.“

8. Articolul 158 alineatele 2 și 3 vor avea următorul cuprins :

„Dacă instanța se declară competentă, va trece la judecarea pricinii, cel nemulțumit putând să facă, potrivit legii, apel sau recurs după darea hotărârii asupra fondului.“

Dacă instanța se declară necompetentă, ea va trimite dosarul instanței competente sau, după caz, altui organ cu activitate jurisdicțională competent, de îndată ce hotărârea a devenit irevocabilă. Termenul pentru exercitarea căii de atac curge de la pronunțare.“

9. Articolul 193 va avea următorul cuprins :

„Art. 193. — Înainte de a fi ascultat, martorul depune următorul jurământ : „Jur că voi spune adevărul și că nu voi ascunde nimic din ceea ce știu. Așa să-mi ajute Dumnezeu !“

În timpul depunerii jurământului, martorul ține mâna pe cruce sau pe biblie.

Referirea la divinitate din formula jurământului se schimbă potrivit credinței religioase a martorului.

Martorului de altă religie decât cea creștină nu îi sunt aplicabile prevederile alin. 2.

Martorul fără confesiune va depune următorul jurământ : „Jur pe onoare și conștiință că voi spune adevărul și că nu voi ascunde nimic din ceea ce știu.“

Martorii care din motive de conștiință sau confesiune nu depun jurământul vor rosti în fața instanței următoarea formulă : „Mă oblig că voi spune adevărul și că nu voi ascunde nimic din ceea ce știu.“

Situațiile la care se referă alin. 3, 4, 5 și 6 se rețin de organul judiciar pe baza afirmațiilor făcute de martor.

După depunerea jurământului, președintele va pune în vedere martorului că, dacă nu va spune adevărul, săvârșește infracțiunea de mărturie mincinoasă.

Despre toate acestea se face mențiune în declarația scrisă.

Minorul care nu a împlinit 14 ani nu depune jurământ ; i se atrage însă atenția să spună adevărul.“

10. Articolul 255 alineatul 1 va avea următorul cuprins :

„Hotărârile prin care se rezolvă fondul cauzei în primă instanță se numesc „sentințe“, iar hotărârile prin care se soluționează apelul, recursul, precum și

recursul în interesul legii ori în anulare se numesc „decizii“.

11. La articolul 258, după alineatul 3 se introduce următorul alineat :

„Dispozitivul hotărârii se consemnează într-un registru special, ținut de fiecare instanță.“

12. Articolul 261 alineatul 2 va avea următorul cuprins :

„În cazul în care, după pronunțare, unul dintre judecători este în imposibilitate de a semna hotărârea, președintele instanței o va semna în locul său, iar dacă cel în imposibilitate să semneze este grefierul, hotărârea va fi semnată de grefierul șef, făcându-se mențiune despre cauza care a împiedicat pe judecător sau pe grefier să semneze hotărârea.“

13. Articolul 266 alineatul 1 va avea următorul cuprins :

„Hotărârea se va face în două exemplare originale, din care unul se atașează la dosarul cauzei, iar celălalt se va depune, spre conservare, la dosarul de hotărâri al instanței.“

14. Articolul 269 alineatul 1 va avea următorul cuprins :

„Hotărârile vor fi investite cu formula executorie, după cum urmează :

„Noi, Președintele României“

(Aici urmează cuprinsul hotărârii.)

„Dăm împuternicire și ordonăm agenților administrativi și ai forței publice să execute această (hotărâre); procurorilor să stăruie pentru aducerea ei la îndeplinire. Spre credință, prezenta (hotărâre) s-a semnat de . . . . . (Urmează semnătura președintelui și a grefierului.)“

15. Articolul 279 alineatul 2 punctul 1 va avea următorul cuprins :

„1. în materie de strămutare de hotare, desființare de construcții, plantații sau a oricăror lucrări având o așezare fixă ;“

16. Titlul IV „Căile ordinare de atac“ din cartea II va avea următorul cuprins :

„CAPITOLUL I

Apelul

Secțiunea I

Termenul și formele apelului

Art. 282. — Hotărârile date în primă instanță de judecătoria sunt supuse apelului la tribunal, iar hotărârile date în primă instanță de către tribunal sunt supuse apelului la curtea de apel.

Împotriva încheierilor premergătoare nu se poate face apel decât o dată cu fondul, în afară de cazul când prin ele s-a întrerupt sau s-a suspendat cursul judecății.

Apelul împotriva hotărârii se socotește făcut și împotriva încheierilor premergătoare.

Art. 283. — Partea care a renunțat expres la apel cu privire la o hotărâre nu mai are dreptul de a face apel.

Art. 284. — Termenul de apel este de 15 zile de la comunicarea hotărârii, dacă legea nu dispune altfel.

Termenul de apel curge chiar dacă comunicarea hotărârii a fost făcută o dată cu somația de executare.

Dacă o parte face apel înainte de comunicarea hotărârii, aceasta se socotește comunicată la data depunerii cererii de apel.

Pentru procuror termenul de apel curge de la pronunțarea hotărârii, în afară de cazurile în care procurorul a participat la judecarea cauzei, când termenul curge de la comunicarea hotărârii.

Art. 285. — Termenul de apel se întrerupe prin moartea părții care are interes să facă apel. În acest caz se face din nou o singură comunicare a hotărârii, la cel din urmă domiciliu al părții, pe numele moștenirii, fără să se arate numele și calitatea fiecărui moștenitor.

Termenul de apel va începe să curgă din nou de la data comunicării prevăzute la alin. 1. Pentru moștenitorii incapabili, cei cu capacitate restrânsă sau dispăruți ori în caz de moștenire vacantă, termenul va curge din ziua în care se va numi tutorele, curatorul sau administratorul provizoriu.

Apelul nu constituie prin el însuși un act de acceptare a moștenirii.

Art. 286. — Termenul de apel se întrerupe și prin moartea mandatarului căruia i s-a făcut comunicarea. În acest caz se va face o nouă comunicare părții, la domiciliul ei, iar termenul de apel va începe să curgă din nou de la această dată.

Art. 287. — Cererea de apel va cuprinde :

1. numele, domiciliul sau reședința părților ;
2. arătarea hotărârii care se atacă ;
3. motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul ;
4. dovezile invocate în susținerea apelului ;
5. semnătura.

Cerințele de la pct. 2 și 5 sunt prevăzute sub sancțiunea nulității, iar cele de la pct. 3 și 4, sub sancțiunea decăderii. Aceste cerințe pot fi împlinite până cel mai târziu la prima zi de înfățișare, iar lipsa semnăturii, în condițiile prevăzute de art. 133 alin. 2.

Când dovezile propuse sunt mărtori sau înscrisuri nearătate la prima instanță, se vor aplica în mod corespunzător dispozițiile art. 112 pct. 5.

Art. 288. — La cererea de apel se vor alătura atâtea copii câți intimați sunt.

Apelul se depune la instanța a cărei hotărâre se atacă, sub sancțiunea nulității.

Președintele va înainta instanței de apel dosarul, împreună cu apelurile făcute, numai după împlinirea termenului de apel pentru toate părțile.

Cu toate acestea, apelul va fi trimis de îndată dacă s-a făcut cerere pentru suspendarea executării hotărârii primei instanțe.

Art. 289. — Președintele instanței de apel, îndată ce primește dosarul, va fixa termen de înfățișare, potrivit dispozițiilor art. 114, și va dispune citarea părților.

Totodată, președintele va dispune să se comunice intimatului, o dată cu citația, o copie de pe cererea de apel, împreună cu copiile certificate de pe înscrisurile alăturate și care nu au fost înfățișate la prima instanță, punându-i-se în vedere să depună la dosar întâmpinare.

Dispozițiile art. 113 alin. 2 sunt aplicabile în mod corespunzător.

Apelurile făcute împotriva aceleiași hotărâri vor fi repartizate la o singură secție a instanței de apel.

Art. 290. — Când apelurile făcute împotriva aceleiași hotărâri au fost repartizate la secții deosebite, președintele ultimei secții investite va dispune trimiterea apelului la secția cea dintâi investită.

Art. 291. — În cazul când intimatul nu a primit, în termenul prevăzut de art. 114, comunicarea motivelor de apel și a dovezilor invocate, va putea cere, la prima zi de înfățișare, un termen înăuntrul căruia să depună la dosar întâmpinare.

Dacă intimatul lipsește la prima zi de înfățișare și instanța constată că motivele de apel nu au fost comunicate, va dispune amânarea cauzei și efectuarea comunicării, iar dacă motivele nu au fost comunicate în termen, instanța va dispune amânarea cauzei cu îndeplinirea cerințelor art. 114 alin. 5.

Art. 292. — Părțile nu se vor putea folosi, înaintea instanței de apel, de alte motive, mijloace de apărare și dovezi decât de cele invocate la prima instanță sau arătate în cererea de apel și în întâmpinare, afară de cazul prevăzut la art. 138.

Secțiunea II

Judecarea apelului

Art. 294. — În apel nu se poate schimba calitatea părților, cauza sau obiectul cererii de chemare în judecată și nici nu se pot face alte cereri noi. Excepțiile de procedură și alte asemenea mijloace de apărare nu sunt considerate cereri noi.

Se vor putea cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri ivite după darea hotărârii primei instanțe. De asemenea, se va putea solicita compensația legală.

Art. 295. — Instanța de apel va putea încuviința refacerea sau completarea probelor administrate la prima instanță, precum și administrarea altor probe, dacă le consideră necesare pentru soluționarea cauzei.

Art. 296. — Instanța de apel poate păstra ori schimba în tot sau în parte hotărârea atacată.

Art. 297. — În cazul în care se constată că, în mod greșit, prima instanță a rezolvat procesul fără a intra în cercetarea fondului ori judecata s-a făcut în lipsa părții care nu a fost legal citată, instanța de apel va desființa hotărârea atacată și va trimite cauza spre rejudecare primei instanțe.

Dacă hotărârea a fost desființată pentru lipsă de competență, cauza se trimite spre rejudecare instanței competente sau altui organ cu activitate jurisdicțională competent.

Art. 298. — Dispozițiile de procedură privind judecata în prima instanță se aplică și în instanța de apel, în măsura în care nu sunt potrivnice celor cuprinse în prezentul capitol.

CAPITOLUL II

Recursul

Secțiunea I

Termenul și formele recursului

Art. 299. — Hotărârile date fără drept de apel, cele date în apel, precum și, în condițiile prevăzute de lege, hotărârile altor organe cu activitate jurisdicțională sunt supuse recursului.

Art. 300. — Recursul suspendă executarea hotărârii numai în cauzele privitoare la strămutarea de hotare, desființarea de construcții, plantații sau a oricăror lucrări având o așezare fixă, precum și în cazurile anume prevăzute de lege.

La cerere, instanța sesizată cu judecarea recursului poate dispune, motivat, suspendarea executării hotă-

rării recurate și în alte cazuri decât cele la care se referă alin. 1.

Suspendarea la cerere a executării hotărârii poate fi acordată cu sau fără depunerea unei cauțiuni ce se va stabili după ascultarea părților citate în camera de consiliu.

În cazuri urgente, președintele instanței de recurs poate dispune, la cerere, prin încheiere motivată, suspendarea executării și fără citarea părților, chiar înainte de primirea dosarului.

Instanța poate reveni asupra suspendării acordate, dispozițiile alin. 3 și 4 fiind aplicabile în mod corespunzător.

Art. 301. — Termenul de recurs este de 15 zile de la comunicarea hotărârii, dacă legea nu dispune altfel. Dispozițiile art. 284 se aplică în mod corespunzător.

Art. 302. — Recursul se depune la instanța a cărei hotărâre se atacă, sub sancțiunea nulității.

Art. 303. — Recursul se va motiva prin însăși cererea de recurs sau înăuntrul termenului de recurs.

Termenul pentru depunerea motivelor se socotește de la comunicarea hotărârii, chiar dacă recursul s-a făcut mai înainte.

Cererea de recurs va cuprinde arătarea motivelor de casare și dezvoltarea lor.

În cazurile în care Ministerul Public a participat în proces, se va depune o copie de pe motivele de casare pentru procuror.

Președintele instanței, care primește cererea de recurs, va putea să o înapoieze părții prezente, dacă nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege, pentru a fi refăcută, prelungind termenul de recurs cu 5 zile.

După împlinirea termenului de recurs pentru toate părțile, instanța a cărei hotărâre este recurată va înainta instanței de recurs dosarul împreună cu dovezile de îndeplinire a procedurii de comunicare a hotărârii.

Art. 304. — Casarea unei hotărâri se poate cere :

1. când instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale ;
2. când hotărârea s-a dat de alți judecători decât cei care au luat parte la dezbaterile în fond a pricinii ;
3. când hotărârea s-a dat cu încălcarea competenței altei instanțe ;
4. când instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești ;
5. când, prin hotărârea dată, instanța a încălcat formele de procedură prevăzute sub sancțiunea nulității de art. 105 alin. 2 ;
6. când instanța nu s-a pronunțat asupra unui capăt de cerere, a acordat mai mult decât s-a cerut ori ceea ce nu s-a cerut ;

7. când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se sprijină sau când cuprinde motive contradictorii ori străine de natura pricinii ;

8. când instanța, interpretând greșit actul juridic dedus judecății, a schimbat natura ori înțelesul lămurit și vădit neîndoielnic al acestuia ;

9. când hotărârea pronunțată este lipsită de temei legal ori a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a legii ;

10. când instanța nu s-a pronunțat asupra unui mijloc de apărare sau asupra unei dovezi administrate, care erau hotărâtoare pentru dezlegarea pricinii ;

11. când hotărârea se întemeiază pe o greșală gravă de fapt, decurgând dintr-o apreciere eronată a probelor administrate.

NOTĂ :

Articolul 293 a fost abrogat prin Decretul nr. 132 din 19 iunie 1952.

Art. 304¹. — Recursul declarat împotriva unei hotărâri care, potrivit legii, nu poate fi atacată cu apel nu este limitat la motivele de casare prevăzute în art. 304, instanța putând să examineze cauza sub toate aspectele.

Art. 305. — În instanța de recurs nu se pot produce probe noi, cu excepția înscrisurilor.

Art. 306. — Recursul este nul dacă nu a fost motivat în termenul legal, cu excepția cazurilor prevăzute în alin. 2.

Motivele de ordine publică pot fi invocate și din oficiu de instanța de recurs, care însă este obligată să le pună în dezbateră părților.

Indicarea greșită a motivelor de recurs nu atrage nulitatea recursului dacă dezvoltarea acestora face posibilă încadrarea lor într-unul din motivele prevăzute de art. 304.

Art. 307. — *Abrogat.*

Art. 308. — Președintele instanței, după ce va constata că procedura de comunicare a hotărârii a fost îndeplinită, va fixa termen de judecată și va dispune citarea părților și comunicarea motivelor de recurs.

Intimatul va putea depune întâmpinare cu cel puțin 5 zile înainte de termenul de judecată.

Președintele, fixând termenul de judecată, poate desemna un judecător pentru întocmirea unui raport asupra recursului. La Curtea Supremă de Justiție raportul se întocmește de un judecător sau de un magistrat asistent.

Raportul va cuprinde, pe scurt, arătarea obiectului cererii de chemare în judecată, soluția recurată, precum și temeiurile acesteia, în măsura în care este nevoie pentru soluționarea recursului.

Raportul va trebui depus la dosar cu cel puțin 5 zile înainte de ziua înfățișării.

Secțiunea II

Judecarea recursului și efectele casării

Art. 309. — Președintele va da cuvântul părților după citirea raportului.

Procurorul vorbește cel din urmă, afară de cazul când este parte principală sau recurent.

Art. 310. — Dacă nu se dovedește, la prima zi de înfățișare, că recursul a fost depus peste termen sau dacă această dovadă nu reiese din dosar, el se va socoti făcut în termen.

Art. 311. — Hotărârea casată nu are nici o putere.

Actele de executare sau de asigurare făcute în puterea unei asemenea hotărâri sunt desființate de drept, dacă instanța de recurs nu dispune altfel.

Art. 312. — Curțile de apel și tribunalele, în caz de casare, vor judeca pricina în fond.

Cu toate acestea, în cazul în care instanța, a cărei hotărâre este recurată, a soluționat procesul fără a intra în cercetarea fondului ori judecata s-a făcut în lipsa părții care nu a fost regulat citată la administrarea probelor și la dezbateră fondului, instanța de recurs, după casare, trimite cauza spre rejudecare instanței care a pronunțat hotărârea casată sau altei instanțe de același grad. În cazul casării pentru lipsă de competență, cauza se trimite spre rejudecare instanței competente sau organului cu activitate jurisdicțională competent, potrivit legii.

Dacă instanța de recurs constată că ea însăși era competentă să soluționeze pricina în primă instanță sau în apel, va casa hotărârea recurată și va soluționa cauza potrivit competenței sale.

Art. 313. — Curtea Supremă de Justiție, în caz de casare, trimite cauza spre o nouă judecată instanței care a pronunțat hotărârea casată ori, atunci când interesele bunei administrări a justiției o cer, altei instanțe de același grad, cu excepția cazului casării pentru lipsă de competență, când trimite cauza instanței competente sau altui organ cu activitate jurisdicțională competent potrivit legii.

Art. 314. — Curtea Supremă de Justiție hotărăște asupra fondului pricinii în toate cazurile în care casează hotărârea atacată numai în scopul aplicării corecte a legii la împrejurări de fapt ce au fost deplin stabilite.

Art. 315. — În caz de casare, hotărârile instanței de recurs asupra problemelor de drept dezlegate sunt obligatorii pentru judecătorii fondului.

Când hotărârea a fost casată pentru nerespectarea formelor procedurale, judecata va reîncepe de la actul anulat.

După casare, instanța de fond va judeca din nou, ținând seama de toate motivele invocate înaintea instanței a cărei hotărâre a fost casată.

Art. 316. — Dispozițiile de procedură privind judecata în apel se aplică și în instanța de recurs, în măsura în care nu sunt potrivnice celor cuprinse în acest capitol.

17. Articolul 319 alineatul 2 va avea următorul cuprins :

„Contestația se poate face înainte de începerea executării și în tot timpul ei, până la săvârșirea ultimului act de executare. Împotriva hotărârilor irevocabile care nu se aduc la îndeplinire pe cale de executare silită, contestația poate fi introdusă în termen de 15 zile de la data când contestatorul a luat cunoștință de hotărâre, dar nu mai târziu de un an de la data când hotărârea a rămas irevocabilă.“

18. La articolele 322 alineatul 1, 323 alineatul 1, 324 punctele 1 și 5 și 327 alineatul 1, noțiunea „hotărâre desăvârșită“ se înlocuiește cu „hotărâre definitivă“.

19. Capitolul III din titlul V „Căile extraordinare de atac“ al cărții II se va denumi „Recursul în interesul legii și recursul în anulare“ și va avea următorul cuprins :

„Art. 329. — Procurorul general, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, are dreptul, pentru a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii pe întreg teritoriul țării, să ceară Curții Supreme de Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești.

Deciziile prin care se soluționează sesizările se pronunță de secțiile unite și se aduc la cunoștința instanțelor de Ministerul Justiției.

Soluțiile se pronunță numai în interesul legii, nu au efect asupra hotărârilor judecătorești examinate și nici cu privire la situația părților din acele procese. Dezlegarea dată problemelor de drept judecate este obligatorie pentru instanțe.

Art. 330. — Procurorul general, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, poate ataca cu recurs în

anulare, la Curtea Supremă de Justiție, hotărârile judecătorești irevocabile pentru următoarele motive :

1. când instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești ;

2. când s-au săvârșit infracțiuni de către judecători în legătură cu hotărârea pronunțată.

Art. 330¹. — Recursul în anulare se poate declara oricând.

Art. 330². — Procurorul general poate dispune pe termen limitat suspendarea executării hotărârilor judecătorești înainte de introducerea recursului în anulare.

După introducerea recursului în anulare, instanța poate să dispună suspendarea executării hotărârilor sau să revină asupra suspendării acordate.

Art. 330³. — La judecarea și soluționarea recursului în anulare se aplică în mod corespunzător dispozițiile privitoare la recurs.

Judecata recursului în anulare se face cu participarea procurorului, care expune motivele acestui recurs și va pune concluzii.

Art. 330⁴. — Până la închiderea dezbaterilor procurorul general își poate retrage motivat recursul în anulare. În acest caz, părțile din proces pot cere continuarea judecății.“

20. Cartea IV se va denumi „Despre arbitraj“ și va avea următorul cuprins :

„CARTEA IV

Despre arbitraj

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 340. — Persoanele care au capacitatea deplină de exercițiu al drepturilor pot conveni să soluționeze pe calea arbitrajului litigiile patrimoniale dintre ele, în afară de acelea care privesc drepturi asupra cărora legea nu permite a se face tranzacție.

Art. 340¹. — Arbitrajul poate fi încredințat, prin convenția arbitrală, uneia sau mai multor persoane, investite de părți sau în conformitate cu acea convenție să judece litigiul și să pronunțe o hotărâre definitivă și obligatorie pentru ele. Arbitrul unic sau, după caz, arbitrii investiți constituie, în sensul dispozițiilor de față, tribunalul arbitral.

Art. 341. — Arbitrajul se organizează și se desfășoară potrivit convenției arbitrale, încheiată conform cu prevederile cap. II.

Sub rezerva respectării ordinii publice sau a bunelor moravuri, precum și a dispozițiilor imperative ale legii, părțile pot stabili prin convenția arbitrală sau prin act scris încheiat ulterior, fie direct, fie prin referire la o anumită reglementare având ca obiect arbitrajul, normele privind constituirea tribunalului arbitral, numirea, revocarea și înlocuirea arbitrilor, termenul și locul arbitrajului, normele de procedură pe care tribunalul arbitral trebuie să le urmeze în judecarea litigiului, inclusiv procedura unei eventuale concilierii

prealabile, repartizarea între părți a cheltuielilor arbitrale, conținutul și forma hotărârii arbitrale și, în general, orice alte norme privind buna desfășurare a arbitrajului.

În lipsa unor asemenea norme, tribunalul arbitral va putea reglementa procedura de urmat așa cum va socoti mai potrivit.

Dacă nici tribunalul arbitral nu a stabilit aceste norme, se vor aplica dispozițiile ce urmează.

Art. 341¹. — Părțile pot conveni ca arbitrajul să fie organizat de o instituție permanentă de arbitraj sau de o terță persoană.

Art. 342. — Pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi în organizarea și desfășurarea arbitrajului, partea interesată poate sesiza instanța de judecată care, în lipsa convenției arbitrale, ar fi fost competentă să judece litigiul în fond, în primă instanță.

În cazul în care părțile au încheiat convenția arbitrală în cursul judecării litigiului la o instanță judecătorească, aceasta devine competentă să soluționeze cererile prevăzute în alin. 1.

Instanța va soluționa aceste cereri de urgență și cu precădere, cu procedura ordonanței președințiale.

CAPITOLUL II

Convenția arbitrală

Art. 343. — Convenția arbitrală se încheie, în scris, sub sancțiunea nulității.

Ea se poate încheia fie sub forma unei clauze compromisorii, înscrisă în contractul principal, fie sub forma unei înțelegeri de sine stătătoare, denumită compromis.

Art. 343¹. — Prin clauza compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care este inserată sau în legătură cu acesta să fie soluționate pe calea arbitrajului, arătându-se numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor.

Validitatea clauzei compromisorii este independentă de valabilitatea contractului în care a fost înscrisă.

Art. 343². — Prin compromis părțile convin ca un litigiu ivit între ele să fie soluționat pe calea arbitrajului, arătându-se, sub sancțiunea nulității, obiectul litigiului și numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor.

Art. 343³. — Încheierea convenției arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competența instanțelor judecătorești.

Tribunalul arbitral își verifică propria sa competență de a soluționa un litigiu și hotărăște în această privință printr-o încheiere care se poate desființa numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva hotărârii arbitrale, conform art. 364.

Art. 343⁴. — În cazul în care părțile în proces au încheiat o convenție arbitrală, pe care una dintre ele o invocă în instanța judecătorească, aceasta își verifică competența.

Instanța va reține spre soluționare procesul dacă :

a) pârâțul și-a formulat apărările în fond, fără nici o rezervă întemeiată pe convenția arbitrală ;

b) convenția arbitrală este lovită de nulitate ori este inoperantă ;

c) tribunalul arbitral nu poate fi constituit din cauze vădit imputabile pârâtului în arbitraj.

În celelalte cazuri, instanța judecătorească, la cererea uneia dintre părți, se va declara necompetentă, dacă va constata că există convenție arbitrală.

În caz de conflict de competență, hotărăște instanța judecătorească ierarhic superioară instanței înaintea căreia s-a ivit conflictul.

CAPITOLUL III

Arbitrii. Constituirea tribunalului arbitral. Termenul și locul arbitrajului

Art. 344. — Poate fi arbitru orice persoană fizică, de cetățenie română, care are capacitatea deplină de exercițiu al drepturilor.

Art. 345. — Părțile stabilesc dacă litigiul se judecă de un arbitru unic sau de doi ori de mai mulți arbitri.

Dacă părțile n-au stabilit numărul arbitrilor, litigiul se judecă de trei arbitri, câte unul numit de fiecare dintre părți, iar al treilea — supraarbitrul — desemnat de cei doi arbitri.

Dacă există mai mulți reclamanți sau mai mulți părți, părțile care au interese comune vor numi un singur arbitru.

Art. 346. — Este nulă clauza din convenția arbitrală care prevede dreptul uneia dintre părți de a numi arbitru în locul celeilalte părți sau de a avea mai mulți arbitri decât cealaltă parte.

Art. 347. — Arbitrii sunt numiți, revocați sau înlocuiți conform convenției arbitrale.

Când arbitru unic sau, după caz, arbitrii nu au fost numiți prin convenția arbitrală și nici nu s-a prevăzut modalitatea de numire, partea care vrea să recurgă la arbitraj invită cealaltă parte, în scris, să procedeze la numirea lor.

În comunicare se arată numele, domiciliul și, pe cât posibil, datele personale și profesionale ale arbitrului unic propus sau ale arbitrului desemnat de partea care vrea să recurgă la arbitraj, precum și enunțarea succintă a pretențiilor și a temeiului lor.

Art. 348. — Partea căreia i s-a făcut comunicarea trebuie să transmită, la rândul său, în termen de 10 zile de la primirea acesteia, răspunsul la propunerea de numire a arbitrului unic sau, după caz, numele, domiciliul și, pe cât posibil, datele personale și profesionale ale arbitrului desemnat de ea.

Art. 349. — Acceptarea însărcinării de arbitru trebuie să fie făcută în scris și comunicată părților în termen de 5 zile de la data primirii propunerii de numire.

Art. 350. — Cei doi arbitri vor proceda la numirea supraarbitrului, în termen de 10 zile de la ultima acceptare. Supraarbitrul se va conforma prevederilor art. 349.

Art. 351. — În caz de neînțelegere între părți cu privire la numirea arbitrului unic sau dacă o parte nu numește arbitru ori dacă cei doi arbitri nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, partea care vrea să recurgă la arbitraj poate cere instanței judecătorești să procedeze la numirea arbitrului ori, după caz, a supraarbitrului.

Încheierea de numire se va da în termen de 10 zile de la sesizare, cu citarea părților. Ea nu este supusă căilor de atac.

Art. 351¹. — Arbitrul poate fi recuzat pentru cauze care pun la îndoială independența și imparțialitatea sa. Cauzele de recuzare sunt cele prevăzute pentru recuzarea judecătorilor. Poate constitui o cauză de recuzare și neîndeplinirea condițiilor de calificare sau a altor condiții privitoare la arbitri, prevăzute în convenția arbitrală.

O parte nu poate recuza arbitru numit de ea decât pentru cauze survenite după numire.

Persoana care știe că în privința sa există o cauză de recuzare este obligată să înștiințeze părțile și pe ceilalți arbitri mai înainte de a fi acceptat însărcinarea de arbitru, iar dacă asemenea cauze survin după acceptare, de îndată ce le-a cunoscut.

Această persoană nu poate participa la judecarea litigiului decât dacă părțile, înștiințate potrivit alineatului precedent, comunică în scris că înțeleg să nu ceară recuzarea. Chiar în acest caz, ea are dreptul să se abțină de la judecarea litigiului, fără ca abținerea să însemne recunoașterea cauzei de recuzare.

Art. 351². — Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștință de numirea arbitrului sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

Cererea de recuzare se soluționează de instanța judecătorească, prevăzută de art. 342, cu citarea părților și a arbitrului recuzat, în termen de 10 zile de la sesizare. Încheierea nu este supusă căilor de atac.

Art. 352. — În caz de vacanță, pentru orice cauză, recuzare, revocare, abținere, renunțare, împiedicare, deces, și dacă nu s-a numit un supleant sau dacă acesta este împiedicat să-și exercite însărcinarea, se va proceda la înlocuirea arbitrului potrivit dispozițiilor stabilite pentru numirea lui.

Art. 353. — Arbitrii sunt răspunzători de daune, în condițiile legii :

a) dacă, după acceptare, renunță în mod nejustificat la însărcinarea lor ;

b) dacă, fără motiv justificat, nu participă la judecarea litigiului ori nu pronunță hotărârea în termenul stabilit de convenția arbitrală sau de lege ;

c) dacă nu respectă caracterul confidențial al arbitrajului, publicând sau divulgând date de care iau cunoștință în calitate de arbitri, fără a avea autorizarea părților ;

d) dacă încalcă în mod flagrant îndatoririle ce le revin.

Art. 353¹. — În cazul arbitrajului organizat de o instituție permanentă, toate atribuțiile ce revin instanței judecătorești în temeiul dispozițiilor din prezentul capitol se exercită de acea instituție, conform regulamentului său, afară numai dacă acel regulament prevede altfel.

Art. 353². — Tribunalul arbitral se consideră constituit pe data ultimei acceptări a însărcinării de arbitru, de supraarbitru sau, după caz, de arbitru unic.

Data acceptării este cea a expedierii prin poștă a comunicării prevăzute de art. 349.

Art. 353³. — Dacă părțile n-au prevăzut altfel, tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult 5 luni de la data constituirii sale.

Termenul se suspendă pe timpul judecării unei cereri de recuzare sau a oricărei alte cereri incidente adresate instanței judecătorești prevăzute de art. 342.

Părțile pot consimți în scris la prelungirea termenului arbitrajului.

De asemenea, tribunalul arbitral poate dispune, pentru motive temeinice, prelungirea termenului cu cel mult două luni.

Termenul se prelungeste de drept cu două luni în cazul prevăzut de art. 360³, precum și în cazul decesului uneia dintre părți.

Trecerea termenului prevăzut în prezentul articol nu poate să constituie un motiv de caducitate a arbitrajului afară de cazul în care una dintre părți a notificat celeilalte părți și tribunalului arbitral, până la primul termen de înfățișare, că înțelege să invoce caducitatea.

Art. 354. — Părțile stabilesc locul arbitrajului. În lipsa unei asemenea prevederi, locul arbitrajului se stabilește de tribunalul arbitral.

CAPITOLUL IV

Sesizarea tribunalului arbitral. Cuprinsul cererii de arbitrare. Întâmpinarea. Cererea reconvențională

Art. 355. — Tribunalul arbitral este sesizat de reclamant printr-o cerere scrisă, care va cuprinde :

- a) numele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și, după caz, numărul de înmatriculare în Registrul comerțului, numărul de telefon, contul bancar ;
- b) numele și calitatea celui care angajează sau reprezintă partea în litigiu, anexându-se dovada calității ;
- c) menționarea convenției arbitrale, anexându-se copie de pe contractul în care este inserată, iar dacă s-a încheiat un compromis, copie de pe acesta ;
- d) obiectul și valoarea cererii, precum și calculul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori ;
- e) motivele de fapt și de drept, precum și probele pe care se întemeiază cererea ;
- f) numele și domiciliul membrilor tribunalului arbitral ;
- g) semnătura părții.

Cererea se poate face și printr-un proces-verbal încheiat în fața tribunalului arbitral și semnat de părți sau numai de reclamant, precum și de arbitri.

Art. 356. — Reclamantul va comunica pârâtului, precum și fiecărui arbitru, copie de pe cererea de arbitrare și de pe înscrisurile anexate.

Art. 356¹. — În termen de 30 de zile de la primirea copieii de pe cererea de arbitrare, pârâtul va face întâmpinare cuprinzând excepțiile privind cererea reclamantului, răspunsul în fapt și în drept la această cerere, probele propuse în apărare, precum și, în mod corespunzător, celelalte mențiuni prevăzute în art. 355, pentru cererea de arbitrare.

Excepțiile și alte mijloace de apărare, care nu au fost arătate prin întâmpinare, trebuie ridicate, sub sancțiunea decăderii, cel mai târziu la primul termen de înfățișare. Dispozițiile art. 358¹² alin. 3 rămân aplicabile.

Dacă prin nedepunerea întâmpinării litigiul se amână, pârâtul va putea fi obligat la plata cheltuielilor de arbitrare cauzate prin amânare.

Dispozițiile art. 356 se aplică în mod corespunzător.

Art. 357. — Dacă pârâtul are pretenții împotriva reclamantului, derivând din același raport juridic, el poate face cerere reconvențională.

Cererea reconvențională va fi introdusă în cadrul termenului pentru depunerea întâmpinării sau cel mai târziu până la primul termen de înfățișare și trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea principală.

CAPITOLUL V

Procedura arbitrală

Art. 358. — În întreaga procedură arbitrală trebuie să se asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

Art. 358¹. — Comunicarea între părți sau către părți a înscrisurilor litigiului, a citațiilor, hotărârilor arbitrale și încheierilor de ședință se face prin scrisoare recomandată cu recipisă de predare sau cu confirmare de primire. Informațiile și înștiințările pot fi făcute și prin telegramă, telex, fax sau orice alt mijloc de comunicare care permite stabilirea probei comunicării și a textului transmis.

Înscrisurile pot fi înmânate și personal părții, sub semnătură.

Dovezile de comunicare se depun la dosar.

Art. 358². — Îndată după expirarea termenului pentru depunerea întâmpinării, tribunalul arbitral verifică stadiul pregătirii litigiului pentru dezbateri și, dacă va socoti necesar, va dispune măsurile corespunzătoare pentru completarea dosarului.

După această verificare și, dacă este cazul, după completarea dosarului, tribunalul arbitral fixează termen de dezbateri a litigiului și dispune citarea părților.

Art. 358³. — Între data primirii citației și termenul de dezbateri trebuie să existe un interval de timp de cel puțin 15 zile.

Art. 358⁴. — Părțile pot participa la dezbateri litigiului personal sau prin reprezentanți și pot fi asistate de orice persoană.

Art. 358⁵. — Neprezentarea părții legal citate nu împiedică dezbateri litigiului, afară numai dacă partea lipsă nu va cere, cel mai târziu până în preziua dezbaterii, amânarea litigiului pentru motive temeinice, încunoștințând în același termen și cealaltă parte, precum și arbitrii. Amânarea se poate acorda o singură dată.

Art. 358⁶. — Oricare dintre părți poate cere în scris ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa, pe baza actelor de la dosar, art. 358³ rămânând însă aplicabil.

Art. 358⁷. — Dacă ambele părți, deși legal citate, nu se prezintă în termen, tribunalul arbitral va soluționa litigiul în afară de cazul în care s-a cerut amânarea pentru motive temeinice. Tribunalul arbitral poate, de asemenea, să amâne judecarea litigiului, citând părțile, dacă apreciază că prezența lor la dezbateri este necesară.

Art. 358⁸. — Înaintea sau în cursul arbitrajului oricare dintre părți poate cere instanței judecătorești competente să încuviințeze măsurile asigurătoare și măsuri vremelnice cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări de fapt.

La această cerere se vor anexa, în copie, cererea de arbitraj sau, în lipsă, dovada comunicării prevăzute de art. 347 alin. 2 și 3, precum și convenția arbitrală.

Încuviințarea acestor măsuri va fi adusă la cunoștința tribunalului arbitral de către partea care le-a cerut.

Art. 358⁹. — În cursul arbitrajului, măsurile asigurătoare și măsurile vremelnice, ca și constatarea anumitor împrejurări de fapt, pot fi încuviințate și de tribunalul arbitral. În caz de împotrivire, executarea acestor măsuri se dispune de către instanța judecătorească.

Art. 358¹⁰. — Fiecare dintre părți are sarcina să dovedească faptele pe care își întemeiază în litigiu pretenția sau apărarea.

În vederea soluționării litigiului, tribunalul arbitral poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul cererii și faptele litigiului și poate dispune administrarea oricăror probe prevăzute de lege.

Art. 358¹¹. — Administrarea probelor se efectuează în ședința tribunalului arbitral. Acesta poate dispune ca administrarea probelor să fie efectuată în fața unui arbitru din compunerea tribunalului arbitral.

Ascultarea martorilor și a experților se face fără prestare de jurământ.

Tribunalul arbitral nu poate să recurgă la mijloace de constrângere și nici să aplice sancțiuni martorilor sau experților. Pentru luarea acestor măsuri părțile se pot adresa instanței judecătorești prevăzute de art. 342.

Aprecierea probelor se face de către arbitri potrivit intimei lor convingeri.

Art. 358¹². — Orice excepție privind existența și validitatea convenției arbitrale, constituirea tribunalului arbitral, limitele însărcinării arbitrilor și desfășurarea procedurii până la primul termen de înfățișare, trebuie ridicată, sub sancțiunea decăderii, cel mai târziu la acest prim termen, dacă nu s-a stabilit un termen mai scurt.

Orice cereri ale părților și orice înscrisuri vor fi depuse cel mai târziu până la primul termen de înfățișare.

Probele care nu au fost cerute cel mai târziu până la prima zi de înfățișare nu vor mai putea fi invocate în cursul arbitrajului, afară de cazurile în care :

- a) necesitatea probei ar reieși din dezbateri ;
- b) administrarea probei nu pricinuieste amânarea soluționării litigiului.

Art. 358¹³. — Dezbaterele arbitrale vor fi consemnate în încheierea de ședință.

Orice dispoziție a tribunalului arbitral va fi consemnată în încheiere și va fi motivată.

Încheierea de ședință va cuprinde, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 361 lit. a) și b), și următoarele mențiuni :

- a) o scurtă descriere a desfășurării ședinței ;
- b) cererile și susținerile părților ;
- c) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse ;
- d) dispozitivul ;
- e) semnăturile arbitrilor, cu observarea prevederilor art. 360².

Părțile au dreptul să ia cunoștință de conținutul încheierilor și de actele dosarului. La cererea părților sau din oficiu tribunalul arbitral poate îndrepta sau completa încheierea de ședință, printr-o altă încheiere. Părților li se comunică, la cerere, copie de pe încheierea de ședință.

CAPITOLUL VI

Cheltuielile arbitrale

Art. 359. — Cheltuielile pentru organizarea și desfășurarea arbitrajului, precum și onorariile arbitrilor, cheltuielile de administrare a probelor, cheltuielile de deplasare a părților, arbitrilor, experților, martorilor, se suportă potrivit înțelegerii dintre părți.

În lipsa unei asemenea înțelegeri, cheltuielile arbitrale se suportă de partea care a pierdut litigiul, integral dacă cererea de arbitraj este admisă în totalitate sau proporțional cu ceea ce s-a acordat, dacă cererea este admisă în parte.

Art. 359¹. — Tribunalul arbitral poate evalua, în mod provizoriu, cuantumul onorariilor arbitrilor și poate obliga părțile să consemneze suma respectivă prin contribuție egală.

Părțile pot fi obligate solidar la plată.

Dacă părătul nu-și îndeplinește obligația care îi revine potrivit alin. 1, în termenul stabilit de tribunalul arbitral, reclamantul va consemna întreaga sumă, urmând ca prin hotărârea arbitrală să se stabilească cuantumul onorariilor convenite arbitrilor, precum și modul de suportare de către părți.

De asemenea, tribunalul arbitral poate obliga părțile sau pe fiecare dintre ele la avansarea altor cheltuieli arbitrale.

Art. 359². — Tribunalul arbitral poate să nu dea curs arbitrajului până la consemnarea, avansarea sau plata sumelor prevăzute în prezentul capitol.

Art. 359³. — La cererea oricăreia dintre părți, instanța judecătorească prevăzută de art. 342 va examina temeinicia măsurilor dispuse de tribunalul arbitral și va stabili cuantumul onorariilor arbitrilor și al celorlalte cheltuieli arbitrale, precum și modalitățile de consemnare, avansare sau de plată.

Art. 359⁴. — Plata onorariilor arbitrilor se va face după comunicarea către părți a hotărârii arbitrale.

Dacă arbitrajul se întrerupe, fără a se pronunța hotărâre, onorariile arbitrilor pentru activitatea depusă se reduc în mod corespunzător.

Art. 359⁵. — Orice diferență în plus sau în minus de cheltuieli arbitrale se regularizează cel mai târziu prin hotărârea arbitrală și se plătește până la comunicarea către părți sau până la depunerea acesteia la instanța judecătorească. Neplata diferenței atrage suspendarea comunicării sau depunerii hotărârii arbitrale.

Art. 359⁶. — În cazul arbitrajului organizat de o instituție permanentă, taxele pentru organizarea arbitrajului, onorariile arbitrilor, precum și celelalte cheltuieli arbitrale se stabilesc și se plătesc conform regulamentului acelei instituții.

CAPITOLUL VII

Hotărârea arbitrală

Art. 360. — Tribunalul arbitral soluționează litigiul în temeiul contractului principal și al normelor de drept aplicabile, ținând seama când este cazul și de uzanțele comerciale.

Pe baza acordului expres al părților, tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate.

Art. 360¹. — În toate cazurile, pronunțarea trebuie să fie precedată de deliberarea în secret, cu participarea tuturor arbitrilor în persoană, consemnându-se în hotărâre această participare.

Pronunțarea poate fi amânată cu cel mult 21 de zile, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului.

Art. 360². — Când tribunalul arbitral este compus dintr-un număr fără soț de arbitri, hotărârea se ia cu majoritate de voturi. Arbitrul care a avut o altă părere își va redacta și va semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină.

Art. 360³. — Când tribunalul arbitral este compus dintr-un număr cu soț de arbitri și aceștia nu se înțeleg asupra soluției, se va proceda la numirea unui supraarbitru conform înțelegerii dintre părți sau, în lipsă, conform art. 351. Supraarbitrul numit se va uni cu una dintre soluții, o va putea modifica sau va putea pronunța o altă soluție, dar numai după ascultarea părților și a celorlalți arbitri.

Art. 361. — Hotărârea arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă :

- a) componența nominală a tribunalului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii ;
- b) numele părților, domiciliul sau reședința lor sau, după caz, denumirea și sediul, numele reprezentanților participat la dezbaterile litigiului ;
- c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj ;
- d) obiectul litigiului și susținerile pe scurt ale părților ;

e) motivele de fapt și de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, motivele care sub acest aspect întemeiază soluția ;

f) dispozitivul ;

g) semnăturile tuturor arbitrilor, sub rezerva art. 360².

Art. 362. — Dacă prin hotărârea pronunțată tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere, oricare dintre părți poate solicita, în termen de 10 zile de la data primirii hotărârii, completarea ei. Hotărârea de completare se dă cu citarea părților.

Greșelile materiale din textul hotărârii arbitrale sau alte greșeli evidente care nu schimbă fondul soluției, precum și greșelile de calcul, pot fi rectificate, la cererea oricăreia dintre părți, formulată în termenul prevăzut de alin. 1 sau din oficiu, printr-o încheiere de îndreptare.

Hotărârea de completare sau încheierea de îndreptare face parte integrantă din hotărârea arbitrală.

Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de completarea sau îndreptarea hotărârii.

Art. 363. — Hotărârea arbitrală va fi comunicată părților în termen de cel mult o lună de la data pronunțării ei.

La cererea oricăreia dintre părți, tribunalul arbitral îi va elibera o dovadă privind comunicarea hotărârii, în condițiile alin. 1.

Hotărârea arbitrală comunicată părților are efectele unei hotărâri judecătorești definitive.

Art. 363¹. — În termen de 20 de zile de la data comunicării hotărârii, tribunalul arbitral va depune dosarul litigiului la instanța judecătorească prevăzută de art. 342, atașând și dovezile de comunicare a hotărârii arbitrale.

În cazul arbitrajului organizat de o instituție permanentă, dosarul se păstrează la acea instituție.

CAPITOLUL VIII

Desființarea hotărârii arbitrale

Art. 364. — Hotărârea arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare pentru unul din următoarele motive :

- a) litigiul nu era susceptibil de soluționare pe calea arbitrajului ;
- b) tribunalul arbitral a soluționat litigiul fără să existe o convenție arbitrală sau în temeiul unei convenții nule sau inoperante ;
- c) tribunalul arbitral nu a fost constituit în conformitate cu convenția arbitrală ;
- d) partea a lipsit la termenul când au avut loc dezbaterile și procedura de citare nu a fost legal îndeplinită ;
- e) hotărârea a fost pronunțată după expirarea termenului arbitrajului prevăzut de art. 353³ ;

f) tribunalul arbitral s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut ;

g) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și motivele, nu arată data și locul pronunțării, nu este semnată de arbitri ;

h) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu se pot aduce la îndeplinire ;

i) hotărârea arbitrală încalcă ordinea publică, bunele moravuri ori dispoziții imperative ale legii.

Art. 364¹. — Părțile nu pot renunța prin convenția arbitrală la dreptul de a introduce acțiunea în anulare împotriva hotărârii arbitrale.

Renunțarea la acest drept se poate face, însă, după pronunțarea hotărârii arbitrale.

Art. 365. — Competența de a soluționa acțiunea în anulare revine instanței judecătorești imediat superioare instanței judecătorești prevăzute de art. 342, în circumscripția căreia a avut loc arbitrajul.

Acțiunea în anulare poate fi introdusă în termen de o lună de la data comunicării hotărârii arbitrale.

Instanța judecătorească va putea suspenda, cu sau fără cauțiune, executarea hotărârii arbitrale atacată cu acțiunea în anulare.

Art. 366. — Instanța judecătorească, admitând acțiunea, va anula hotărârea arbitrală, iar, dacă litigiul este în stare de judecată, se va pronunța și în fond, în limitele convenției arbitrale. Dacă, însă, pentru a hotărî în fond este nevoie de noi probe, instanța judecătorească se va pronunța în fond după administrarea lor. În acest din urmă caz, hotărârea de anulare nu se va putea ataca decât o dată cu hotărârea asupra fondului.

Hotărârea instanței judecătorești cu privire la acțiunea în anulare poate fi atacată numai cu recurs.

CAPITOLUL IX

Executarea hotărârii arbitrale

Art. 367. — Hotărârea arbitrală este obligatorie. Ea se aduce la îndeplinire de bună voie de către partea împotriva căreia s-a pronunțat, de îndată sau în termenul arătat în hotărâre.

Art. 367¹. — La cererea părții câștigătoare, hotărârea arbitrală se investeste cu formulă executorie.

Încheierea de investire se dă de către instanța judecătorească prevăzută de art. 342, fără citarea părților, în afară de cazul în care există îndoieli cu privire la regularitatea hotărârii arbitrale, când se vor cita părțile.

Art. 368. — Hotărârea arbitrală investită cu formulă executorie constituie titlu executoriu și se execută silit întocmai ca și o hotărâre judecătorească.

CAPITOLUL X

Arbitrajul internațional

Art. 369. — În sensul prezentului capitol, un litigiu arbitral care se desfășoară în România este socotit internațional dacă s-a născut dintr-un raport de drept privat cu element de extraneitate.

Art. 369¹. — Prin convenția arbitrală referitoare la un arbitraj internațional, părțile pot stabili ca acesta să aibă loc în România sau într-o altă țară.

Art. 369². — În arbitrajul internațional care se judecă în România sau potrivit legii române, tribunalul arbitral va fi compus dintr-un număr impar de arbitri, fiecare dintre părți având dreptul să numească un număr egal de arbitri. Dispozițiile art. 369³ rămân aplicabile.

Partea străină poate numi arbitri de cetățenie străină.

Părțile pot conveni ca arbitrul unic sau supraarbitrul să fie cetățean al unui al treilea stat.

Art. 369³. — În arbitrajul internațional, durata termenelor stabilite de art. 349, 350, 351², 358³ și 362 se dublează.

Art. 369⁴. — Dezbaterile litigiului în fața tribunalului arbitral se face în limba stabilită prin convenția arbitrală sau, dacă nu s-a prevăzut nimic în această privință ori nu a intervenit o înțelegere ulterioară, în limba contractului din care s-a născut litigiul ori într-o limbă de circulație internațională stabilită de tribunalul arbitral.

Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterile, la cererea și pe cheltuielile ei, tribunalul arbitral îi asigură serviciile unui traducător.

Părțile pot să participe la dezbateri cu traducătorul lor.

Art. 369⁵. — În afară de cazul în care părțile convin altfel, onorariile arbitrilor și cheltuielile de deplasare ale acestora se suportă de partea care i-a numit ; în cazul arbitrului unic sau al supraarbitrului, aceste cheltuieli se suportă de părți în cote egale.

CAPITOLUL XI

Recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine

Art. 370. — În sensul prezentului capitol, prin *hotărâre arbitrală străină* se înțelege o hotărâre dată pe teritoriul unui stat străin sau care nu este considerată ca hotărâre națională în România.

Art. 370¹. — Hotărârile arbitrale străine pot fi recunoscute în România, spre a beneficia de puterea lucrului judecat, prin aplicarea în mod corespunzător a prevederilor art. 167—172 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat.

Art. 370². — Hotărârile arbitrale străine, care nu sunt aduse la îndeplinire de bună voie de către cei obligați a le executa, pot fi puse în executare silită pe teritoriul României, prin aplicarea în mod corespunzător a prevederilor art. 173—177 din Legea nr. 105/1992.

Art. 370³. — Hotărârile arbitrale străine, pronunțate de către un tribunal arbitral competent, au forță probantă în fața instanțelor din România cu privire la situațiile de fapt pe care le constată.

Art. 371. — *Abrogat.*

21. Articolul 373 va avea următorul cuprins :

„Art. 373. — Hotărârile se vor executa prin mijlocirea primei instanțe. În cazul în care prima instanță este o curte de apel, hotărârea se execută prin mijlocirea tribunalului din localitatea în care își are sediul curtea de apel.

Cererea de executare se va face :

a) în cazul hotărârilor rămase definitive și irevocabile, la prima instanță ;

b) în celelalte cazuri, la instanța care a pronunțat ultima hotărâre asupra fondului ; aceasta va trimite cererea, împreună cu hotărârea, pentru investire și executare, la prima instanță.

Executarea se îndeplinește prin executorii judecătorești.

În cazurile prevăzute de lege, precum și atunci când executorul judecătoresc consideră necesar, organele de poliție sunt obligate să-i acorde concursul la efectuarea executării silite.“

22. Articolul 374 va avea următorul cuprins :

„Art. 374. — Nici o hotărâre nu se va putea executa dacă nu este investită cu formula executorie prevăzută de art. 269 alin. 1, afară de hotărârile pregătitoare și de hotărârile executorii provizorii, care se execută și fără formula executorie.

Investirea hotărârilor cu formula executorie se face de prima instanță.

Încuviințarea executării silite în România a hotărârilor date în țări străine se face potrivit legii speciale.“

23. Articolul 376 alineatul 1 va avea următorul cuprins :

„Se investesc cu formula executorie hotărârile care au rămas definitive ori au devenit irevocabile, înscrisurile autentificate, precum și orice alte hotărâri sau înscrisuri, pentru ca acestea să devină executorii, în cazurile anume prevăzute de lege.“

24. Articolul 377 va avea următorul cuprins :

„Art. 377. — Sunt hotărâri definitive :

1. hotărârile date fără drept de apel ;

2. hotărârile date în primă instanță, care nu au fost atacate cu apel, sau chiar atacate cu apel, dacă judecata acestuia s-a perimat sau apelul a fost respins ;

3. hotărârile date în apel prin care se rezolvă fondul pricinii.

Sunt hotărâri irevocabile :

1. hotărârile date în primă instanță, fără drept de apel, nerecurate ;

2. hotărârile date în primă instanță, care nu au fost atacate cu apel ;

3. hotărârile date în apel, nerecurate ;

4. hotărârile date în recurs chiar dacă prin acestea s-a soluționat fondul pricinii ;

5. orice alte hotărâri care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu recurs.“

25. Articolul 386 va avea următorul cuprins :

„Art. 386. — Executarea silită nu se va putea face în zile nelucrătoare, potrivit legii, afară de cazurile urgente în care executarea poate fi încuviințată de președintele instanței de executare.“

26. Articolul 409 se modifică astfel :

— în alineatele 1 și 2 noțiunea „salariu tarifar lunar net“ se înlocuiește cu „salariu lunar net“, iar noțiunea „proprietate socialistă“, cu „proprietate publică“ ;

— alineatul 4 va avea următorul cuprins :

„Ajutoarele pentru incapacitate temporară de muncă, compensația acordată angajaților în caz de desfacere a contractului de muncă pe baza oricăror dispoziții

legale, precum și ajutorul de șomaj nu pot fi urmărite decât pentru sume datorate cu titlu de obligații de întreținere și despăgubiri pentru repararea daunelor cauzate prin moarte sau prin vătămări corporale.“

— alineatul 6 va avea următorul cuprins :

„Ajutoarele acordate în caz de deces, pentru sarcină și lehuzie, pentru îngrijirea copilului bolnav, diurnele și orice alte asemenea indemnizații cu destinație specială, precum și bursele de studii nu pot fi urmărite pentru nici un fel de datorii.“

27. Articolul 551 alineatele 4 și 5 vor avea următorul cuprins :

„Această ordonanță se va transcrie în registrele de mutații ținute de notariatul de stat corespunzător instanței de executare.

Ordonanța de adjudecare este supusă recursului.“

28. Articolul 552 va avea următorul cuprins :

„Art. 552. — Datornicul urmărit, creditorii sau orice altă persoană interesată pot face recurs împotriva ordonanței de adjudecare, în termen de 40 de zile de la data transcrierii acesteia, potrivit art. 551 alin. 4.“

29. Articolul 557 alineatul 2 va avea următorul cuprins :

„Partea interesată va dovedi neatacarea cu recurs a ordonanței de adjudecare printr-un certificat eliberat de instanța competentă, potrivit legii, să primească cererea de recurs.“

30. La articolul 581, după alineatul 1 se introduce un alineat nou, cu următorul cuprins :

„Cererea de ordonanță președințială se va introduce la instanța competentă să se pronunțe asupra fondului dreptului.“

31. Articolul 582 va avea următorul cuprins :

„Art. 582. — Ordonanța este supusă apelului în termen de 5 zile de la pronunțare, dacă s-a dat cu citarea părților, și de la comunicare, dacă s-a dat fără citarea lor.

Instanța de apel poate suspenda executarea până la judecarea apelului, putând să oblige partea la depunerea unei cauțiuni.

Termenul de recurs este de 5 zile și curge de la pronunțare pentru părțile prezente și de la comunicare pentru cele lipsă.

Apelul și recursul se judecă de urgență și, cu precădere, cu citarea părților.

Împotriva executării ordonanțelor președințiale se poate face contestație.“

32. Articolul 585 va avea următorul cuprins :

„Art. 585. — Dacă dosarul sau înscrisurile dispărute priveau o pricină în care se pronunțase o hotărâre devenită irevocabilă, acea hotărâre se va reface de instanța de fond, după procedura prevăzută de art. 583 și 584.“

33. La articolul 609, cuvintele „secțiunea tribunalului popular“ se înlocuiesc cu „instanța“.

34. Articolul 612 alineatul 4 va avea următorul cuprins :

„Cererea de divorț, împreună cu înscrisurile doveditoare, se va prezenta personal de către reclamant președintelui judecătoriei.“

35. Articolul 613 va avea următorul cuprins :

„Art. 613. — Președintele instanței, primind cererea de divorț, va da reclamantului sfaturi de împăcare și, în cazul în care acesta stăruie în cererea sa, va fixa termen pentru judecarea cauzei.“

36. Articolul 613¹ va avea următorul cuprins :

„Art. 613¹. — În cazul în care cererea de divorț se întemeiază pe acordul părților, ea va fi semnată de ambii soți. Atunci când este cazul, în acțiunea de divorț, soții vor stabili și modalitățile în care au convenit să fie soluționate cererile accesorii divorțului.

Primind cererea de divorț formulată în condițiile alin. 1, președintele instanței va verifica existența consimțământului soților, după care, va fixa un termen de două luni în ședință publică. La termenul de judecată, instanța va verifica dacă soții stăruie în desfacerea căsătoriei pe baza acordului lor și, în caz afirmativ, va trece la judecarea cererii, fără a administra probe cu privire la motivele de divorț.

Pentru soluționarea cererilor accesorii privind numele pe care soții îl vor purta după divorț, pensia de întreținere și atribuirea locuinței, instanța va putea dispune, atunci când consideră necesar, administrarea probelor prevăzute de lege.“

37. Articolul 616 va avea următorul cuprins :

„Art. 616. — Dacă la termenul de judecată, în primă instanță, reclamantul lipsește nejustificat și se înfățișează numai pârâtul, cererea va fi respinsă ca nesustenută.“

38. Articolul 616¹ va avea următorul cuprins :

„Art. 616¹. — Dacă procedura de chemare a soțului pârât a fost îndeplinită prin afișare, iar acesta nu s-a prezentat la primul termen de judecată, instanța va cere dovezi sau va dispune cercetări pentru a verifica dacă pârâtul își are domiciliul la locul indicat în cerere și, dacă constată că nu domiciliază acolo, va dispune citarea lui la domiciliul său, precum și, dacă este cazul, la locul său de muncă.“

39. La articolul 617 se introduc alineatele 2 și 3, cu următorul cuprins :

„Hotărârea prin care se pronunță divorțul nu se va motiva, dacă ambele părți solicită instanței aceasta.

În cazurile prevăzute de art. 38 alin. 2 din Codul familiei, instanța va dispune desfacerea căsătoriei fără a pronunța divorțul din vina unuia sau a ambilor soți.“

40. Articolul 618 alineatul 2 va avea următorul cuprins :

„Acțiunea de divorț se va stinge prin împăcarea soților în orice fază a procesului, chiar dacă intervine în instanța de apel sau de recurs iar apelul ori recursul nu sunt timbrate conform legii.“

41. Articolul 619 va avea următorul cuprins :

„Art. 619. — Termenul de apel, precum și cel de recurs este de 30 de zile și curge de la comunicarea hotărârii.

Apelul sau, după caz, recursul reclamantului împotriva hotărârii prin care s-a respins cererea va fi respins ca nesustenut, dacă la judecată se prezintă numai pârâtul.

Apelul sau recursul pârâtului va fi judecat chiar dacă se înfățișează numai reclamantul.

Hotărârea care se pronunță în condițiile art. 613¹ alin. 1 este definitivă și irevocabilă în ce privește divorțul.

Hotărârea dată în materie de divorț nu este supusă revizuirii.“

42. Articolul 722 va avea următorul cuprins :

„Art. 722. — Îndeplinirea actelor de procedură și comunicarea lor se fac în mod gratuit.

Cheltuielile necesare pentru îndeplinirea actelor de procedură și comunicarea lor, prin poștă sau alte mijloace, ocazionate de desfășurarea procesului, se acoperă din fondurile repartizate anume în acest scop, de la bugetul de stat.“

43. Articolul 733 va avea următorul cuprins :

„Art. 733. — Amenzile aplicate în temeiul prevederilor codului de față se execută potrivit dispozițiilor legale privind executarea silită a sumelor cuvenite bugetului de stat.“

Art. II. — Limitele amenzilor prevăzute în Codul de procedură civilă se stabilesc după cum urmează :

- la art. 35, de la 3.000 la 10.000 lei ;
- la art. 95 alin. 5, de la 5.000 la 15.000 lei ;
- la art. 99 alin. 1, de la 500 la 3.000 lei ;
- la art. 185, de la 3.000 la 10.000 lei ;
- la art. 188 alin. 1, de la 500 la 3.000 lei ;
- la art. 194, de la 1.000 la 5.000 lei ;
- la art. 205 alin. 3, de la 1.000 la 5.000 lei ;
- la art. 209 alin. 2, de la 500 la 3.000 lei ;
- la art. 405, de la 3.000 la 10.000 lei ;
- la art. 437 alin. 2, de la 5.000 la 20.000 lei.

Art. III. — Următorii termeni din Codul de procedură civilă se înlocuiesc astfel :

- „Republica Socialistă România“, cu „România“ ;
- „Buletinul Oficial al R. S. România“, cu „Monitorul Oficial al României“ ;
- „Curtea de Casație“ și „Tribunalul Suprem“, cu „Curtea Supremă de Justiție“ ;
- „curte“, cu „curte de apel“ ;
- „tribunal regional“, cu „tribunal“ ;
- „Tribunalul Capitalei“, cu „Tribunalul Municipiului București“ ;
- „tribunal popular“ și „tribunal popular raional“, cu „judecătorie“ ;
- „carte de judecată“, cu „sentință“ ;
- „portărel“, „agent de executare“, „agent de urmărire“, precum și alte asemenea denumiri ce desemnează funcționarul cu atribuții de executare silită, cu „executorul judecătoresc“ ;

— „agent polițienesc“ și „comisar de poliție“, cu „subofițer“ și „ofițer de poliție“, după caz ;

— „camera de chibzuire“, cu „camera de consiliu“ ;

— „sfat popular“, cu „consiliu local“ sau „consiliu județean“, după caz.

Art. IV. — Dispozițiile legale referitoare la taxa de timbru pentru cererea de recurs se aplică în mod corespunzător și cererii de apel.

Art. V. — Cauzele aflate în curs de judecată la instanțele de fond, chiar dacă sunt după casare cu trimitere, vor fi, după caz, reținute pentru continuarea judecării sau vor fi trimise la instanța competentă, potrivit normelor de competență materială din prezenta lege.

Instanțele sesizate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi vor continua să judece, chiar dacă, potrivit Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, se schimbă competența teritorială.

Recursurile ordinare, cu excepția recursurilor în materia contenciosului administrativ, vor fi considerate apeluri, urmând a fi soluționate potrivit competenței materiale stabilite de prezenta lege, inclusiv în situația

cașării cu reținere : în aceste cazuri, părțile interesate beneficiază de un termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, pentru îndeplinirea condițiilor de formă și de fond privind judecarea apelului, precum și, când este necesar, pentru sesizarea instanței de apel.

Cererile de revizuire și contestațiile în anulare privind hotărârile pronunțate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi se judecă de instanța căreia, potrivit legii de față, îi revine competența instanței care a dat hotărârea atacată. Hotărârile date asupra acestor cereri sunt supuse, de asemenea, căilor de atac prevăzute de această lege.

Recursurile extraordinare cu care au fost sesizate instanțele înainte de intrarea în vigoare a acestei legi vor continua să fie judecate, iar în cazul cașării cu trimitere pentru o nouă judecată, cauzele vor fi trimise instanțelor competente potrivit aceleiași legi.

Hotărârile rămase definitive în perioada 30 iunie 1992 — 30 iunie 1993 pot fi atacate cu recursul prevăzut de prezenta lege de către părțile interesate, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a aceleiași legi.

Hotărârile în materia Legii fondului funciar nr. 18/1991, rămase definitive la judecătoria anterior intrării în vigoare a prezentei legi, pot fi atacate cu recursul prevăzut de prezenta lege, de către părțile interesate, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, indiferent de data pronunțării lor.

În toate cazurile în care, potrivit legii de față, competența materială a instanței investite anterior este modificată, dosarele se trimit din oficiu instanței competente. Dispozițiile art. 725 din Codul de procedură civilă sunt aplicabile.

În situațiile în care, în mod excepțional, nu au putut fi organizate unele dintre judecătorii prevăzute în anexa nr. 1 a Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească până la intrarea în vigoare a prezentei legi, cauzele vor fi soluționate de către judecătorii competente teritorial, potrivit legii anterioare.

Termenele pentru exercitarea căilor de atac ordinare, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei legi, încep să curgă din nou de la această dată.

Execuțiile silită începute înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi vor fi continuate de instanțele de executare investite.

Art. VI. — Sunt și rămân abrogate : art. 2¹, art. 22¹, art. 109¹, art. 120¹, art. 120², art. 260 alin. 3 și 4, art. 266 alin. 2, art. 269¹, art. 307, art. 329¹, art. 329², art. 371, art. 375, dispozițiile cuprinse în cap. XIV al cărții VI — art. 720¹—720¹⁶, art. 724, art. 726, art. 728, art. 729, art. 730, art. 731, art. 732, art. 734, art. 735 alin. 2 din Codul de procedură civilă, art. III din Legea nr. 18 din 12 februarie 1948, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi.

Art. VII. — Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990 se modifică după cum urmează :

1. Articolul 6 alineatele 1 și 2 vor avea următorul cuprins :

„Judecarea acțiunilor formulate în baza art. 1 din prezenta lege este de competența tribunalului sau a curții de apel în a căror rază teritorială își are domiciliul reclamantul, potrivit competenței materiale prevăzute de art. 2 și 3 din Codul de procedură civilă.

Instanța judecă de urgență acțiunile în ședință publică, în completul stabilit de lege.“

2. Articolul 14 alineatul 1 va avea următorul cuprins :

„Sentința instanței prin care s-a soluționat acțiunea prevăzută în prezenta lege poate fi atacată cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare.“

3. La articolul 16 alineatul 1, noțiunea „hotărâre definitivă“ se înlocuiește cu „hotărâre irevocabilă“.

4. Articolul 17 alineatul 1 va avea următorul cuprins :

„Pentru soluționarea litigiilor prevăzute de prezenta lege se înființează, la Curtea Supremă de Justiție, la curțile de apel și la tribunale, secții de contencios administrativ.“

5. În tot cuprinsul Legii nr. 29/1990, termenul „tribunal“ sau „tribunalului“ se înlocuiește, corespunzător, cu „instanță“ sau „instanței“.

Art. VIII. — Codul familiei se modifică după cum urmează :

1. Articolul 37 alineatul 2 va avea următorul cuprins :

„Căsătoria se poate desface prin divorț.“

2. Articolul 38 va avea următorul cuprins :

„Art. 38. — Instanța judecătorească poate desface căsătoria prin divorț atunci când, datorită unor motive temeinice, raporturile dintre soți sunt grav vătămate și continuarea căsătoriei nu mai este posibilă.

Divorțul poate fi pronunțat și numai pe baza acordului ambilor soți, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții :

a) până la data cererii de divorț a trecut cel puțin un an de la încheierea căsătoriei ;

b) nu există copii minori rezultați din căsătorie.

Oricare dintre soți poate cere divorțul atunci când starea sănătății sale face imposibilă continuarea căsătoriei.

La soluționarea cererilor accesorii divorțului, referitoare la încredințarea copiilor minori, obligația de întreținere și folosirea locuinței, instanța va ține seama și de interesele minorilor.“

3. Articolul 39 alineatul 1 va avea următorul cuprins :

„Căsătoria este desfăcută din ziua când hotărârea prin care s-a pronunțat divorțul a rămas irevocabilă.“

Art. IX. — Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi se modifică după cum urmează :

1. După articolul 77 se introduc două noi articole, articolul 77¹ și articolul 77², cu următorul cuprins :

„Art. 77¹. — Hotărârile pronunțate de instanțele Curții de Conturi nu sunt supuse apelului.

Art. 77². — Împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță se poate declara recurs, care nu este limitat la motivele de casare prevăzute în art. 304 din Codul de procedură civilă, instanța putând să examineze cauza sub toate aspectele.“

2. La articolul 84 se introduce un nou alineat, al treilea, cu următorul cuprins :

„(3) În cazul admiterii recursului în interesul legii, instanța poate modifica sentința sau o poate casa cu reținere și rejudeca în fond cauza. Cu toate acestea,

în cazul casării pentru lipsă de competență, cauza se trimite spre rejudecare instanței competente sau altui organ cu activitate jurisdicțională competent, potrivit legii.“

Art. X. — Prezenta lege intră în vigoare pe data publicării ei în Monitorul Oficial al României.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 30 iunie 1993, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

**D. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
MĂRTIAN DAN**

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 30 iunie 1993, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

**PREȘEDINTELE SENATULUI
prof. univ. dr. OLIVIU GHERMAN**

București, 23 iulie 1993.
Nr. 59.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**cu privire la promulgarea Legii pentru modificarea
Codului de procedură civilă, a Codului familiei,
a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990
și a Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea
Curții de Conturi**

În temeiul art. 77 alin. (1) din Constituția României, promulgăm Legea pentru modificarea Codului de procedură civilă, a Codului familiei, a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 și a Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi și dispunem publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU**

București, 22 iulie 1993.
Nr. 138.

ÎN A T E N Ţ I A C I T I T O R I L O R !

Prin Hotărârea Guvernului nr. 358/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 1 iulie 1991, a fost înfiinţată Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, sub autoritatea Camerei Deputaţilor, care are dreptul, conform prevederilor hotărârii menţionate, la prima publicare a tuturor actelor normative.

Pentru a cunoaşte legislaţia ce a fost adoptată după Revoluţia din Decembrie 1989, pentru a fi informaţi cu privire la dezbaterile parlamentare, pentru a putea contacta partenerul de afaceri pe care îl doriţi, pentru efectuarea formalităţilor de publicitate prevăzute de lege (citaţii, concursuri, pierderi de acte, schimbări de nume, anunţuri ale agenţilor economici, cereri de dobândire sau de renunţare la cetăţenia română etc.), Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, prin Serviciul relaţii cu publicul şi agenţi economici, Bucureşti, invită societăţile comerciale, întreprinzătorii particulari din ţară şi din străinătate, precum şi pe toţi cei interesaţi, să se adreseze în acest scop zilnic între orele 8,00—13,00 la telefon 6.11.77.02 sau direct la sediul acestuia din str. Blanduziei nr. 1, sector 2.

Aducem, pe această cale, la cunoştinţă că, începând cu data de 1 ianuarie 1993, preţurile practicate de regie pentru publicaţiile sale, la care puteţi face abonamente la oficiile poştale, sunt următoarele :

	<u>lei/trimestru</u>
● MONITORUL OFICIAL, Partea I, română	2.625
● MONITORUL OFICIAL, Partea I, maghiară (ROMÂNIA HIVATALOS KÖZLÖNYE)	2.625
● MONITORUL OFICIAL, Partea a II-a	14.400
● MONITORUL OFICIAL, Partea a III-a	1.200
● MONITORUL OFICIAL, Partea a IV-a	8.000
● COLECŢIA DE LEGI ŞI DECRETE	1.200
● COLECŢIA DE HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ŞI ALTE ACTE NORMATIVE	2.000

Tarifele aplicate pentru publicaţiile prevăzute de lege a fi inserate în „Monitorul Oficial”, de la data de 1 ianuarie 1993, sunt următoarele :

	<u>lei</u>
1. MONITORUL OFICIAL, Partea a III-a	
— pierderi de acte, de sigilii, schimbări de nume, citaţii emise de instanţele judecătoreşti şi notariatele de stat	per anunţ 1.000
— acte procedurale ale instanţelor judecătoreşti a căror publicare este prevăzută de lege	per anunţ 1.400
— extras-cerere pentru dobândirea sau renunţarea la cetăţenia română	per anunţ 2.400
— anunţ pentru licitaţie în vederea acordării unei concesiuni aprobate de Guvern	per anunţ 1.800
— concursuri de ocupare de posturi didactice în învăţământul superior	per cuvânt 20
2. MONITORUL OFICIAL, Partea a IV-a	
— publicarea sentinţei judecătoreşti privind înfiinţarea societăţilor comerciale	per anunţ 11.000
— bilanţuri şi conturi de profit şi pierderi :	
— pentru agenţii economici care au funcţionat în anii 1991 şi 1992	per anunţ 8.000
— pentru agenţii economici care au funcţionat numai în anul 1992	per anunţ 7.000
— publicaţii cu prezentare tabelară	per rând coloană 300
— alte publicaţii ale agenţilor economici, sub formă de text, a căror publicare este prevăzută de lege	per cuvânt 20

Plata publicaţiilor cuprinse în Partea a III-a şi Partea a IV-a se va face prin mandat poştal pe adresa : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, calea 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5, Bucureşti, cont de decontare 30.98.12.301 B.C.R.—S.M.B. sau cu dispoziţie de plată.

EDITOR : PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAŢILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Bucureşti, calea 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5, cont 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relaţii cu publicul şi agenţi economici, Bucureşti, str. Blanduziei nr. 1, sector 2, telefon 6.11.77.02.
Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial”, Bucureşti, str. Jiului nr. 163, sector 1, telefon 6.68.55.58.